

Photo Université Hébraïque. Fac-similé d'un texte écrit de la main de Rachi.

L'arabe dans les citations de Rachi sur la Torah

רש"י בראשית פרק כה פסוק כ

מפדן ארם - על שם ששני ארם היו ארם נהרים וארם צובה, קורא אותו פדן, לשון (שמואל א' יא ז) צמד בקר, תרגום פדן תורין. ויש פותרין פדן ארם כמו (הושע יב יג) שדה ארם, שבלשון ישמעאל קורין לשדה פדן:

רש"י בראשית פרק ל פסוק יד

דודאים - סגילי, עשב הוא ובלשון ישמעאל יסמין:

רש"י שמות פרק יב פסוק ט

אל תאכלו ממנו נא - שאינו צלוי כל צורכו קורא נא בלשון ערבי:

רש"י שמות פרק כה פסוק כט

וקשותיו - הן כמין חצאי קנים חלולים הנסדקין לארכן דוגמתן עשה של זהב ומסדר שלשה על ראש כל לחם, שישב לחם האחד על גבי אותן הקנים ומבדילין בין לחם ללחם כדי שתכנס הרוח ביניהם ולא יתעפשו, ובלשון ערבי כל דבר חלול קרוי קסו"ה:

רש"י שמות פרק כה פסוק כח

ולא יזח - לשון ניתוק, ולשון ערבי הוא, כדברי דונש בן לברט:

Rachi Genèse chapitre 25, verset 20 :

De Padan Aram : Ainsi nommé car il existe deux (ville de) Aram, Aram Naharaïm et Aram Tsova, d'où l'utilisation du mot *padan*, qui signifie « couple ». Cf. I Samuel XI, 17 : « un couple de bœufs », où le Targum utilise le mot Padan. Certains expliquent Padan Aram selon Osée XII, 13 : « le champs d'Aram ». Car dans la langue d'Ismaël le « champs » se dit *padan*.

Rachi Genèse chapitre 30, verset 14 :

Mandragores : Plante odoriférante qui se dit dans la langue ismaélite *Yasmin* (Jasmin).

Rachi Exode chapitre 12, verset 9 :

Vous ne le mangez pas bouilli : Ce qui n'est pas totalement grillé est dit (dans la Torah) *na* [noun-aleph] en arabe.

Rachi Exode chapitre 25, verset 29 :

Ses plaques : En forme de moitiés de joncs creux, fendus dans leur longueur. Elles étaient faites en or, sur ce modèle. Elles étaient placées sur le dessus de chaque pain, de manière à ce que le pain reposât sur ces joncs, qui séparaient les pains, afin que l'air puisse circuler entre eux et qu'ils ne moisissent pas. Et en arabe tout objet creux se nomme *kassoua*.

Rachi Exode chapitre 28, verset 28 :

Il ne bougera pas : Sens de « se détacher », comme en arabe selon Dounash fils de Labrat.

Remarque

Lorsque l'on parle de l'écriture utilisée par Rachi, on dit *Ktav Rachi* « Ecriture de Rachi ». Cela ne signifie pas que Rachi a inventé ces formes, mais plutôt qu'il les a rendues célèbres. En fait, cette écriture était utilisée par maîtres juifs du monde ashkénaze.

Source : Traduction Philippe Haddad